

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **PhDr. H. P.**, zastoupené JUDr. Simonou Pavlovou, advokátkou se sídlem Káranská 24/343, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo kultury České republiky**, se sídlem Maltézské náměstí 1, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 2. 6. 2011, čj. MK 28990/2011 OPP, ze dne 3. 6. 2011, čj. MK 29734/2011 OPP, ze dne 18. 5. 2011, čj. MK 27397/2011 OPP, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 2012, čj. 11 A 128/2011 – 54,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 2012, čj. 11 A 128/2011 – 54, **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně podala celkem čtyři žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“), k Národnímu památkovému ústavu jako povinnému subjektu (dále jen „povinný subjekt“). Ani jedné z těchto čtyř žádostí povinný subjekt nevyhověl zcela, část informací odmítl poskytnout.

[2] Žádosti ze dne 12. 12. 2010 povinný subjekt částečně nevyhověl v části týkající se zaslání protokolu z kontroly, provedené u povinného subjektu orgánem inspekce práce v roce 2010. Odvolání proti rozhodnutí povinného subjektu žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 3. 6. 2011, čj. MK 29734/2011 OPP. Dne 4. 4. 2011 podala žalobkyně u téhož subjektu další žádost o informaci, jíž povinný subjekt nevyhověl v bodě týkající se

sdělení jmen průvodců, kteří ve dnech 2. a 3. 4. 2011 prováděli na hradě Bouzov a kteří se účastnili akce „Skřítkové otvírají hrad“. Žalovaný odvolání proti rozhodnutí povinného subjektu rozhodnutím ze dne 2. 6. 2011, čj. MK 28990/2011 OPP taktéž zamítl. Dále povinný subjekt zcela nevyhověl žádosti o informace ze dne 8. 4. 2011, konkrétně odmítl poskytnout informace požadované v bodech c) a d) [pod bodem c) žalobkyně žádala informace o specifikaci konkrétních úkolů, které v rámci své odborné činnosti nesplnilo Územní odborné pracoviště v Olomouci z důvodu řešení záležitostí spojených s žalobkyní, pod bodem d) vyčíslení odměny vyplacené z veřejných prostředků povinným subjektem od roku 2004 advokátům za zastupování v soudních sporech povinného subjektu s žalobkyní podle spisových značek jednotlivých věcí], neboť informace pod bodem c) neexistují a co se týče bodu d), jde o vytváření nových informací. Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně opět brojila odvoláním, jež žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 18. 5. 2011, čj. MK 27397/2011 OPP. V poslední ze čtyř žádostí žalobkyně žádala dne 4. 5. 2011, mimo jiné, sdělení úkolů, které plnili zaměstnanci na konkrétních služebních cestách a dále sdělení informace, proč se neeviduje „druh nákladu“ a „spolucestující“ při služebních cestách. V těchto bodech povinný subjekt žádosti nevyhověl. Rozhodnutí povinného subjektu napadla žalobkyně odvoláním, které žalovaný rozhodnutím ze dne 13. 6. 2011, čj. MK 31341/2011 OPP opět jako nedůvodné zamítl.

[3] Výše uvedená rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně žalobou u městského soudu, kterou soud pro její nedůvodnost v záhlaví specifikovaným rozsudkem zamítl.

II. Shrnutí odůvodnění napadeného rozsudku

[4] Městský soud se v napadeném rozsudku zabýval třemi rozhodnutími žalovaného, tj. rozhodnutími ze dne 2. 6. 2011, čj. MK 28990/2011 OPP, ze dne 3. 6. 2011, čj. MK 29734/2011 OPP a ze dne 18. 5. 2011, čj. MK 27397/2011 OPP. Dospěl k závěru, že odůvodnění těchto rozhodnutí bylo v mezích zákona č. 106/1999 Sb. a neshledal v postupu správních orgánů žádné pochybení.

[5] Co se týče rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 5. 2011, čj. MK 27397/2011 OPP, soud přisvědčil žalovanému, že žádost o informaci obsažená v bodě c) směřovala k poskytnutí takové informace, jež objektivně neexistuje a kterou proto nelze subsumovat pod pojem „informace“ ve smyslu § 3 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb. Stejně tak soud souhlasil s odmítnutím podání informace v téže žádosti pod bodem d) s odkazem na to, že se jedná o novou informaci podle § 2 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb. Městský soud se ztotožnil také s odůvodněním žalovaného v rozhodnutí ze dne 2. 6. 2011, čj. MK 28990/2011 OPP, spočívajícím v tom, že odmítnutí poskytnout informace týkající se konkrétních jmen šesti průvodců, kteří ve dnech 2. až 3. 4. 2011 provázeli na Státním hradě Bouzov a kteří účinkovali na akci „Skřítkové otvírají hrad“, je v souladu s § 8 zákona č. 106/1999 Sb. Dále soud přisvědčil názoru žalovaného v rozhodnutí ze dne 3. 6. 2011, čj. MK 29734/2011 OPP, že povinný subjekt správně odmítl poskytnout kontrolní protokol, neboť se jedná o informace, které získal povinný subjekt od třetí osoby při plnění úkolů v rámci kontrolní, dozorové, dohledové nebo obdobné činnosti ve smyslu § 11 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb.

pokračování

[6] Nad rámec žalobních námitek městský soud konstatoval, že je mu z jeho dřívější činnosti, stejně jako z činnosti jiných soudů a správních orgánů, známo, že je žalobkyně ovlivněna finančním sporem s bývalým zaměstnavatelem a s ohledem na množství jí iniciovaných řízení se nesnaží dobrat meritorního rozhodnutí, nýbrž šikanózně zneužívá nástroje zakotvené v zákoně č. 106/1999 Sb. Tento názor byl již vysloven i v dřívějších rozsudcích Nejvyššího správního soudu, konkrétně v rozsudcích ze dne 24. 3. 2010, čj. 8 As 22/2010 – 91 a ze dne 31. 8. 2009, čj. 8 As 49/2009 – 113.

[7] Na základě výše uvedeného dospěl městský soud k závěru, že žalobkyně nebyla činností žalovaného krácena na svých právech na svobodný přístup k informacím a uplatněné námitky k jednotlivým žalobou napadeným rozhodnutím nejsou důvodné. Proto městský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

III. Shrnutí argumentace obsažené v kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[8] Proti rozsudku městského soudu brojila žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížností, ve které navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc městskému soudu k dalšímu řízení. Stěžovatelka dále Nejvyšší správní soud požádala o osvobození od soudního poplatku z podané kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud stěžovatelce přiznal usnesením ze dne 26. 2. 2013, čj. 1 As 2/2013 – 69, částečné osvobození od soudních poplatků ve výši 4.800 Kč a vyzval ji k zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ve výši 200 Kč.

[9] Stěžovatelka namítala zmatečnost řízení před soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. spočívající v odnětí možnosti jednat před soudem. Argumentovala tím, že požádala městský soud o zrušení ustanovené zástupkyně, soud však v tomto ohledu neučinil žádné kroky a zkrátil tak stěžovatelku na jejích právech. Stěžovatelka přitom důvodně očekávala, že soud ustanovení zástupkyně zruší a ona poté bude moci dodat novou plnou moc udělenou zvolenému zástupci a vyjádření tohoto zástupce. S ustanovenou zástupkyní stěžovatelka poté, co jí sdělila, že požádá o zrušení jejího ustanovení, již dále nejednala. Je proto toho názoru, že postup soudu byl zcela svévolný a že jí soud záměrně nedal šanci jednat „osobně“, resp. zvoleným zástupcem, v rámci soudního jednání. V této souvislosti stěžovatelka namítla také neúčinnost doručení napadeného rozsudku.

[10] Podle stěžovatelky byl napadený rozsudek vnitřně rozporný, neboť na jednu stranu soud uvedl, že její výkon práva byl v rozporu s dobrými mravy, a na druhou stranu jí soud přiznal osvobození od soudních poplatků. Stěžovatelka se proto domnívala, že soud správně nezjistil skutkový stav věci.

[11] Stěžovatelka dále zdůraznila, že není pravdou, že by žalobou u městského soudu brojila proti třem rozhodnutím žalovaného, neboť předmětem žaloby byla ve skutečnosti čtyři rozhodnutí žalovaného. Městský soud se však opomněl zabývat rozhodnutím žalovaného ze dne 13. 6. 2011, čj. MK 31341/2011 OPP.

[12] Další kasační námitka spočívala v tom, že městský soud stěžovatelku nepoučil podle § 37 odst. 5 s. ř. s. a nevyzval jí k doplnění žaloby, která podle jejího soudu nebyla řádně odůvodněná a argumentačně podložená, naopak byla neurčitá.

[13] K nyní projednávané věci stěžovatelka doplnila také podání označené jako „podnět k podání návrhu Ústavnímu soudu podle § 64 odst. 3 zákona č. 182/1998 Sb. ke zrušení části 36 odst. 3 s. ř. s.“ V něm stěžovatelka navrhla zrušení části výše uvedeného ustanovení jako protiústavního; jeho protiústavnost spatřovala v nepřístupnosti institutu osvobození od poplatků. Navrhla, aby byl osvobozen od poplatků každý, kdo doloží, že nemá dostatečné prostředky.

[14] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti zejména poukázal na to, že stěžovatelka nemá dle jeho názoru nárok na osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, neboť je dostatečně movitá. Dále pak upozornil na skutečnost, že stěžovatelka vedla či vede velké množství sporů a existují pochybnosti o důvodech, které ji k tomu vedou. Žalovaný citoval několik rozsudků a usnesení, ve kterých je konstatováno šikanózní jednání stěžovatelky, jež dle žalovaného zneužívá zákonných možností k poškozování bývalého zaměstnavatele. Závěrem upozorňuje na možnost, že i v tomto případě jedná stěžovatelka shora popsaným způsobem a že v takovém případě jejímu jednání nepřísluší soudní ochrana.

[15] V replice k vyjádření žalovaného stěžovatelka zejména rozvedla, že z tohoto vyjádření je patrné, jak hlubokou nenávist k ní žalovaný chová.

IV. Právní posouzení Nejvyššího správního soudu

[16] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a není důvodné kasační stížnost odmítnout pro nepřípustnost.

[17] Kasační stížnost je důvodná.

[18] Nejdříve se Nejvyšší správní soud zabýval námitkami stěžovatelky týkajícími se zrušení ustanovení její právní zástupkyně. Soud v této věci odkazuje na své usnesení ze dne 26. 2. 2013, čj. 1 As 2/2013 – 69, kterým zamítl návrh žalobkyně na zrušení ustanovené zástupkyně a uvedl důvody, pro které považuje ustanovení zástupkyně za účinné.

[19] Ze spisu městského soudu vyplývá, že na základě žádosti stěžovatelky městský soud vydal dne 5. 9. 2011 usnesení čj. 11 A 128/2011 – 33, kterým přiznal stěžovatelce osvobození od soudních poplatků a ustanovil jí jako zástupkyni JUDr. Simonu Pavlovou. Návrh stěžovatelky na zrušení ustanovení této zástupkyně byl městskému soudu doručen dne 31. 1. 2012. Od té doby městský soud neučinil žádné procesní úkony; až dne 19. 12. 2012 vydal rozsudek ve věci, který doručil ustanovené zástupkyni JUDr. Simoně Pavlové. Mezi doručením návrhu na zrušení ustanovení a vydáním rozsudku tedy uplynulo téměř 11 měsíců bez toho, aby byl učiněn, ať již ze strany soudu nebo ze strany stěžovatelky,

pokračování

jakýkoliv procesní úkon. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že městský soud pochybil, pokud se návrhem na zrušení ustanovení zástupkyně nijak nezabýval. Na druhou stranu je třeba uvést, že ani stěžovatelka po celou dobu 11 měsíců nic nečinila, například nedoložila právní moc pro novou zástupkyni. V této věci je dále důležité, že žaloba stěžovatelky měla všechny požadované náležitosti, bylo zřejmé, která rozhodnutí a z jakého důvodu napadá, co navrhuje k prokázání svých tvrzení a čeho se domáhá (viz § 71 odst. 1 s. ř. s.). Ze soudního spisu navíc vyplývá, že stěžovatelka se svou ustanovenou zástupkyní komunikovala, přičemž není patrné, že by mezi nimi došlo ke ztrátě důvěry. Účelem ustanovení zástupce před městským soudem měla být ochrana práv stěžovatelky, Nejvyšší správní soud se ovšem nedomnívá, že by ochrana jejích práv byla narušena tím, že městský soud nezrušil ustanovení JUDr. Pavlové.

[20] Soud v této věci uzavírá, že ačkoliv městský soud pochybil, pokud na návrh na zrušení ustanovené advokátky nereagoval a rovnou vydal ve věci meritorní rozhodnutí, nejednalo se o tak závažné pochybení, které by mělo za následek nezákonnost napadeného rozsudku.

[21] Stejně tak námitku neúčinnosti doručení napadeného rozsudku neshledává zdejší soud důvodnou. Vzhledem k tomu, že JUDr. Simona Pavlová byla stěžovatelce řádně ustanovena a toto ustanovení nebylo městským soudem zrušeno, učinil soud správně, pokud rozhodnutí doručil právě JUDr. Pavlové. Ze soudního spisu je navíc zřejmé, že stěžovatelka tento rozsudek obdržela, o čemž svědčí i podání nyní úspěšné kasační stížnosti.

[22] Nejvyšší správní soud dále nepovažuje napadený rozsudek za vnitřně rozporný, jak uvádí stěžovatelka. Městský soud se věcně zabýval žalobními námitkami týkajícími se odmítnutí poskytnutí informací, pouze na okraj odkázal na soudní judikaturu Nejvyššího správního soudu zmiňující se o šikanózním zneužívání nástroje zakotveného v zákoně o č. 106/1999 Sb. Na tomto tvrzení však městský soud nepostavil argumentaci odůvodnění rozsudku, která by vedla k zamítnutí žaloby, své závěry tímto pouze doplnil.

[23] Nejvyšší správní soud se neztotožňuje ani s tvrzením stěžovatelky, že ji měl městský soud vyzvat k doplnění žaloby podle § 37 odst. 5 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení platí, že v případě, že určité podání neobsahuje některou ze zákonem předpokládaných náležitostí (§ 37 odst. 3 a § 71 odst. 1 s. ř. s.), předseda senátu ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s. vyzve žalobce k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Žaloba stěžovatelky však všechny uvedené náležitosti splňovala, a proto nebylo na místě, aby předseda senátu městského soudu jednajícího v této věci, vyzýval stěžovatelku k doplnění podání ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s.

[24] Stěžovatelka napadá též ústavnost části § 36 odst. 3 s. ř. s., který upravuje přiznání osvobození od soudních poplatků. Soud toto ustanovení aplikoval ve svém usnesení, kterým stěžovatelku částečně osvobodil od soudních poplatků. Návrh stěžovatelky k podání podnětu Ústavnímu soudu na zrušení části § 36 odst. 3 s. ř. s. neshledává Nejvyšší správní soud důvodným, neboť nemá za to, že by uvedené ustanovení bylo protiústavní. Část ustanovení, kterou stěžovatelka navrhuje k předložení Ústavnímu soudu, byla přijata novelou soudního řádu správního účinnou od 1. 1. 2012 zákonem č. 303/2011 Sb., jejímž

účelem bylo zpřísnění podmínek pro ustanovování zástupce a zúžení této možnosti na případy vsutku závažné jak z hlediska svého dopadu na účastníka, tak i z hlediska právní náročnosti věci. Nejvyšší správní soud souhlasí s tímto vývojem právní úpravy, jež zcela jistě neznamená, že by byl odepřen přístup k celkovému osvobození od soudních poplatků, toto osvobození je však oprávněně vázáno pouze na výjimečné a případy, ve kterých pro to existují zvlášť závažné důvody.

[25] Zásadním nedostatkem rozsudku napadeného kasační stížností je nevypořádání žalobního bodu, kterým stěžovatelka napadla rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 6. 2011, čj. MK 31341/2011 OPP. Stěžovatelka toto rozhodnutí napadla ve druhé „verzi“ své žaloby, kterou zaslala městskému soudu tentýž den jako původní žalobu, tedy v zákonné lhůtě pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 72 odst. 1 s. ř. s. Je tak patrné, že soud zřejmě tuto opravenou verzi vůbec nezohlednil a vycházel pouze z původní žaloby, která brojila jen proti třem rozhodnutím žalovaného.

[26] V této souvislosti zdejší soud uvádí, že obsahem práva na spravedlivý proces je mimo jiné i vyčerpání žalobních bodů v celém rozsahu petitu žaloby. Z judikatury zdejšího soudu vyplývá, že opomene-li krajský soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu přezkoumat jednu ze žalobních námitek, je jeho rozhodnutí, jímž žalobu zamítl, nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004 – 73, č. 787/2006 Sb. NSS).

[27] Pokud se tedy městský soud nezabýval jedním z napadených rozhodnutí, lze uzavřít, že se nevypořádal se všemi žalobními body a jeho rozsudek je z tohoto důvodu nepřezkoumatelný ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d), neboť neobsahuje dostatek důvodů rozhodnutí. Nejvyšší správní soud proto musí toto rozhodnutí z důvodu jeho nepřezkoumatelnosti zrušit.

V. Závěr a náklady řízení o kasačních stížnostech

[28] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a tak podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[29] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.)

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. dubna 2013

JUDr. Lenka Kaniová

pokračování

předsedkyně senátu